

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobkyně: **J. B.**, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Praha 5, Křížová 25, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 10. 6. 2005, č. j. 2 Cad 52/2005 – 8,

t a k t o :

I. Kasační stížnost **s e o d m í t á .**

II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou podanou k poštovní přepravě dne 16. 5. 2005, doručenou České správě sociálního zabezpečení (dále jen „žalované“) dne 18. 5. 2005 a postoupenou Krajskému soudu v Českých Budějovicích dne 27. 5. 2005, se žalobkyně domáhala přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 12. 11. 2004, č. X, jímž byl žalobkyni odňat plný invalidní důchod od 6. 12. 2004 podle ustanovení § 56 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. s odůvodněním, že podle posudku lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení v Jindřichově Hradci ze dne 5. 10. 2004 není žalobkyně nadále plně invalidní, ale pouze částečně invalidní, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla její schopnost soustavné výdělečné činnosti pouze o 40 % a nedosáhla tak nejméně 66 %, s nimiž ustanovení § 39 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb. spojuje trvání plné invalidity, jakožto podmínky nároku na plný invalidní důchod. Protože pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti dosahuje hodnoty odpovídající částečné invaliditě ve smyslu § 44 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, upozornila žalovaná žalobkyni, že o jejím nároku na částečný invalidní důchod rozhodne dodatečně.

Usnesením ze dne 10. 6. 2005, č. j. 2 Cad 52/2005 – 8 Krajský soud v Českých Budějovicích žalobu odmítl podle § 46 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) z důvodu jejího opožděného podání. Z obsahu spisu zjistil totiž, že napadené rozhodnutí žalované bylo žalobkyni oznámeno doručením písemného vyhotovení rozhodnutí dne 18. 11. 2004. Lhůta pro podání žaloby stanovená v § 72 odst. 1 s. ř. s., začala tudíž žalobkyni běžet dnem následujícím po doručení rozhodnutí, tj. dnem 19. 11. 2004. Posledním dnem lhůty bylo pak úterý dne 18. 1. 2005. Jestliže žaloba byla k poštovní přepravě podána žalobkyní až dne 16. 5. 2005, stalo se tak podle závěru Krajského

soudu v Českých Budějovicích nepochybně po uplynutí zákonem stanovené lhůty a tudíž opožděně. Uvedený soud připomněl též ustanovení § 72 odst. 4 s. ř. s., podle něhož nelze zmeškání lhůty k podání žaloby prominout. Zdůraznil dále, že žádným zvláštním zákonem není stanovena jiná lhůta k podání žaloby proti rozhodnutí ve věci důchodového pojištění v dávkové věci, které se vydává v režimu zákona č. 582/1991 Sb. (o organizaci a provádění sociálního zabezpečení) v novelizovaném znění.

Na toto usnesení reagovala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) podáním ze dne 16. 6. 2005, označeným jako kasační stížnost, v němž vyslovila nesouhlas s odebráním plného invalidního a vdovského důchodu. Poukazovala na to, že žije sama, zaměstnání nemůže sehnat a částka 4081 Kč částečného invalidního důchodu nestačí k úhradě jejích životních nákladů.

Usnesením ze dne 11. 7. 2005, č. j. 2 Cad 52/2005 – 18 Krajský soud v Českých Budějovicích vyzval stěžovatelku, aby doložila pro řízení o kasační stížnosti zastoupení advokátem, a to předložením plné moci zvoleného advokáta ve lhůtě jednoho měsíce od doručení usnesení, a dále jí uložil, aby v téže lhůtě odstranila vady kasační stížnosti ve smyslu § 106 s. ř. s., tj. konkrétně označila rozhodnutí, proti němuž kasační stížnost směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů stěžovatelka toto rozhodnutí napadá, jakož i údaj o tom, kdy jí rozhodnutí bylo doručeno. Uvedený soud poučil v odůvodnění usnesení stěžovatelku o povinném zastoupení advokátem pro řízení o kasační stížnosti podle § 105 odst. 2 s. ř. s., jakož i o náležitostech kasační stížnosti ve smyslu § 106 téhož zákona a nutnosti jejich doplnění podle odst. 3 téhož ustanovení. Současně byla stěžovatelka poučena, že nebude-li plná moc pro advokáta ve stanovené lhůtě doložena a nebudou-li zároveň odstraněny způsobem soudem popsáním vady kasační stížnosti, bude kasační stížnost odmítnuta.

Uvedená výzva soudu byla stěžovatelce doručena, podle záznamu na poštovní doručence, dne 13. 7. 2005.

V odpovědi na výzvu soudu sdělila stěžovatelka písemně podáním ze dne 27. 7. 2005, že se jí nepodařilo udělit plnou moc advokátovi, ačkoliv telefonicky kontaktovala nejméně 15 advokátů. Vyslovila názor, že jde pro ni o neřešitelnou situaci.

Žalovaná k výzvě soudu sdělila (podáním ze dne 30. 8. 2005), že nevyužije možnosti ve smyslu ustanovení § 108 odst. 1 s. ř. s. vyjádřit se k obsahu kasační stížnosti.

Krajský soud v Českých Budějovicích poté předložil spis k rozhodnutí o kasační stížnosti Nejvyššímu správnímu soudu s poznámkou, že stěžovatelka není v řízení zastoupena advokátem a že vady kasační stížnosti byly odstraňovány postupem podle § 106 odst. 3 s. ř. s., nicméně odstraněny nebyly.

Podaná kasační stížnost musela být Nejvyšším správním soudem odmítnuta, a to z následujících důvodů:

Podle ustanovení § 105 odst. 2 s. ř. s. musí být stěžovatel v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Podle § 106 odst. 1 s. ř. s. musí kasační stížnost, kromě obecných náležitostí podání, obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je stěžovatel napadá, údaj o tom, kdy mu rozhodnutí bylo doručeno, přičemž ustanovení § 37 s. ř. s. platí obdobně.

Podle ustanovení § 37 odst. 5 s. ř. s. předseda senátu usnesením vyzve podatele k opravě nebo odstranění vad podání a stanoví mu k tomu lhůtu. Nebude-li podání v této lhůtě doplněno nebo opraveno a v řízení nebude možno pro tento nedostatek pokračovat, soud řízení o takovém podání odmítne, nestanoví-li zákon jiný procesní důsledek. O tom musí být podatel ve výzvě poučen.

Citovaným ustanovením soudního řádu správního koresponduje usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 11. 7. 2005, č. j. 2 Cad 52/2005 – 18, v němž byla stěžovatelka vyzvána jednak k doložení plné moci udělené advokátovi pro toto řízení a rovněž k odstranění nedostatků kasační stížnosti s tím, aby zmíněné nedostatky odstranila ve lhůtě jednoho měsíce od doručení výzvy. Stěžovatelka však ve stanovené lhůtě nejen nedoložila plnou moc udělenou advokátovi pro toto řízení, ale ani neodstranila vady podané kasační stížnosti. Protože nedostatek podmínky řízení, jímž je ve smyslu ustanovení § 105 odst. 2 s. ř. s. povinné zastoupení advokátem, nebyl ve stanovené lhůtě odstraněn a protože stěžovatelka neodstranila ani vady podané kasační stížnosti, přičemž pro tyto nedostatky nebylo možné v řízení pokračovat, musel Nejvyšší správní soud kasační stížnost stěžovatelky odmítnout, jednak podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s., jakož i podle § 37 odst. 5 téhož zákona (použitých pro toto řízení podle § 120 s. ř. s.). Přitom Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že stěžovatelka byla krajským soudem výslovně poučena o následcích nevyhovění výzvě, tj. o možnosti odmítnutí její kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem.

Pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že zvažoval v dané věci též možnost vrácení spisu Krajskému soudu v Českých Budějovicích za účelem poučení stěžovatelky o možnosti požádat soud, aby jí byl zástupce pro řízení o kasační stížnosti ustanoven soudem, neboť takového poučení se stěžovatelce dosud nedostalo. Podle § 35 odst. 7 s. ř. s. navrhovatel, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát. Takové poučení mělo být stěžovatelce poskytnuto soudem podle ustanovení § 36 s. ř. s., aby v řízení neutrpěla újmu. Nejvyšší správní soud však dospěl k závěru, že zmíněné poučení by v projednávané věci nebylo účelné a odporovalo by též zásadě ekonomiky řízení. V projednávané věci je totiž nepochybné, že stěžovatelka žalobu proti rozhodnutí žalované o odnětí plného invalidního důchodu podala opožděně, neboť tak učinila po marném uplynutí zákonné dvouměsíční lhůty k jejímu podání, která skončila dne 18. 1. 2005, přičemž žaloba byla podána až 16. 5. 2005. Pokud by tedy byl v tomto řízení k případné žádosti stěžovatelky soudem ustanoven zástupce pro řízení o kasační stížnosti, nemohlo by to přispět k ochraně práv stěžovatelky, neboť, vycházejí z obsahu spisu, musel by i v takovém případě Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítnout, neboť napadené usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích o odmítnutí žaloby pro opožděnost vychází zcela z obsahu spisu a údajů vztahujících se k posouzení této otázky. Zastoupení stěžovatelky advokátem by tudíž nemohlo přivést pro navrhovatelku v řízení příznivý výsledek. Pokud totiž Nejvyšší správní soud přezkoumává usnesení krajského soudu, jímž byla žaloba odmítnuta pro opožděnost, je tím také vymezen rozsah přezkumné pravomoci Nejvyššího správního soudu. Ten není oprávněn za takové situace posuzovat z věcného hlediska, zda stěžovatelce náležel či nikoliv plný invalidní důchod,

ale pouze to, zda její žaloba proti napadenému rozhodnutí byla podána včas či nikoliv a zda usnesení Krajského soudu, jímž došlo k jejímu odmítnutí pro opožděnost, je správné.

Závěrem nutno uvést, že za dané procesní situace, kdy stěžovatelka evidentně žalobu proti napadenému rozhodnutí žalované podala opožděně, jí nezbyvá, pokud se domnívá, že jí náleží nadále plný invalidní důchod, podat u žalované (ČSSZ v Praze) novou žádost o požadovanou dávku.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, jestliže byla kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. září 2005

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu